Mateřská škola Hošťálková, okres Vsetín

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Název: **MY JSME VALAŠI, JEDNA RODINA**

V Hošťálkové dne 1. 9. 2021 …….

Mgr. Jitka Sobotková

ředitelka školy

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE ... 3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY ... 4
2.1 Historie ... 4
2.2 Současnost ... 4
2.3 Valašský kroužek ... 5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ... 6
3.1 Věcné podmínky ... 6
3.2 Životospráva ... 6
3.3 Psychosociální podmínky ... 7
3.4. Organizace chodu ... 8
3.4.1 Režim dne ... 8
3.4.2 Provozní doba mateřské školy ... 8
3.4.3 Uzavření mateřské školy v době hlavních a vedlejších prázdnin ... 9
3.5 Řízení mateřské školy ... 9
3.6 Personální a pedagogické zajištění ... 10
3.7 Spoluúčast rodičů ... 11
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ... 11
3.9 Podmínky pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí ... 12
3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let ... 12
3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka ... 13
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ ... 14
4.1 Charakteristika tříd ... 14
4.2 Přijímání dětí ... 15
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ... 16
5.1 Základní filozofie školy ... 16
5.2 Cíle vzdělávacího programu ... 16
5.3 Metody a formy vzdělávání ... 17
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ... 20
6.1 Integrované bloky ... 22
6.1.1 Valášek objevuje svět ... 22
6.1.2 Vánoce na Valašsku ... 31
6.1.3 Zima na Valašsku ... 34
6.1.4 Valášek vítá jaro ... 38
6.1.5 Dú Valaši dú, hore dědinů ... 44
6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu ... 49

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM 50
8. SEZNAM PŘÍLOH 53

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název dokumentu:	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – My jsme Valaši, jedna rodina
Název školy:	Mateřská škola Hošťálková, okres Vsetín
Sídlo školy:	Hošťálková 226, 756 22
IČO:	70939080
REDIZO:	600149030
IZO:	107633906
Právní forma:	příspěvková organizace
Datum vzniku:	1. 1. 2002
Počet tříd:	3
Telefon:	571 442 280, 571 116 593
E-mail:	materska.skola@hostalkova.cz
Webové stránky školy:	www.mshostalkova.cz
Počet pedagogických pracovníků:	8
Počet správních pracovníků:	5
Statutární zástupce:	Mgr. Jitka Sobotková
Zřizovatel:	Obec Hošťálková
Starosta:	Petr Laštovica
Adresa zřizovatele:	Hošťálková 3, 756 22
ŠVP zpracoval:	Mgr. Jitka Sobotková
Platnost:	od 1. 9. 2021
Číslo jednací:	MS 103/2021

ŠVP projednán a schválen na pedagogické radě dne 25. 8. 2021.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Historie

Mateřská škola Hošťálková se nachází v oblasti Hostýnských vrchů v krásné okolní krajině. Již více než půl století usnadňuje život rodičům a přispívá k výchově jejich dětí. Do roku 1962 sídlila v základní škole, po jistou dobu také v budově místního zámku. O děti se staraly pěstounky, později učitelky. Mateřská škola měla pouze jednu třídu a provoz byl omezen na dopolední hodiny. V této době se ještě nevařilo, děti si nosily svačiny z domova.
Rok 1963 přinesl veliké změny. Rekonstrukcí domu č. 226, v němž se původně nacházely dílny, získává MŠ vlastní budovu. Provoz se prodlužuje na celodenní, počet dětí se zvyšuje na 55. Přibývá jedna třída, a tak jsou děti rozděleny dle věku do mladšího a staršího oddělení. Dalším krokem kupředu je zahájení stravování. Roste i počet zaměstnanců. Do rozšíření MŠ v roce 1981 zde pracovaly čtyři učitelky, dvě kuchařky a dvě uklízečky. Po prudkém nárůstu populace v letech 1974 - 1976 bylo zřejmé, že stávající kapacita nestačí, a tak se započalo se stavbou nového pavilonu - prostorné dvoupodlažní budovy. Stavba byla kolaudována v lednu 1981. Stavební práce však nekončí a ještě v témž roce se zahajuje rekonstrukce budovy původní, a tak se do roku 1983 nachází jedna třída v základní škole. Tato přestavba byla kolaudována v lednu 1984. Díky těmto změnám navštěvuje školu 84 dětí. Počet pedagogických pracovnic se zvyšuje na šest. Od 1. 1. 2002 je mateřská škola příspěvkovou organizací obce Hošťálková. Zapsáno bylo v průměru 80 dětí, od školního roku 2010 - 2011 bylo v každé třídě 28 dětí.

2.2 Současnost

Mateřská škola se skládá ze dvou budov, které jsou spojeny spojovací chodbou. Ve „staré„ budově se nachází 1. třída Berušek, kuchyň, ředitelna a sklady. Prostory třídy a herny /která slouží také jako ložnice/ jsou prostorově dostačující. Náleží k nim šatna a sociální zařízení. Dále se v budově nachází sklad, kde jsou umístěny pomůcky a nádobí.

Ve druhé budově se nacházejí 2 třídy. V přízemí je třída Sluníček, v 1. poschodí třída Kuřátek. Také tyto mají k dispozici třídy, herny, šatny, sociální zařízení. Vybavení tříd i heren je staré. Materiální vybavení školy máme sice zastaralé, ale dílčími úpravami a nápaditou výzdobou učitelek působí estetickým dojmem. Především zásluhou tvořivých pedagogických pracovnic jsou zde vytvořena funkční pracovní a herní centra, tzv. koutky, např. výtvarný, koutek knih, kostek, divadelní, dětská kuchyňka apod. Všechny hračky a pomůcky jsou dětem volně přístupné a trvale k dispozici pro hry i jiné činnosti.

V současnosti navštěvuje školu 72 dětí. Výjimka z nejvyššího počtu dětí je obcí stanovena trvale. Děti jsou rozděleny do tří tříd, z nichž jedna je určena pro nejmladší děti, a zbývající dvě třídy jsou pro děti plnící povinné předškolní vzdělávání. Ve třídách je dostatečně přihlíženo k vývojovým, kognitivním, sociálním i emocionálním potřebám dětí a jejich věkovým zvláštnostem. V současné době není kapacita školy dostatečná, je v plánu vybudování přístavby školy se 2 třídami. Stavba byla zahájena na podzim 2020.

Provoz MŠ je celodenní od 6.00 do 16.00 hodin a vychází z potřeb a zájmů rodičů i zřizovatele. V MŠ pracuje sedm pedagogických pracovnic. Všechny učitelky splňují kvalifikační požadavky na výkon pedagogického pracovníka.

Dále v MŠ pracuje pět zaměstnanců provozu. Budovy MŠ splňují svým vnitřním uspořádáním i velikostí pedagogické i hygienické podmínky pro předškolní vzdělávání. Jednotlivé prostory na sebe přirozeně navazují, čímž je zamezeno zatěžujícímu organizování dětí. MŠ má vytvořen svůj ŠVP, každá třída má svůj TVP vycházející z ŠVP. Aktuální ŠVP byl na pedagogické radě schválen ke dni 1. 9. 2021.

Předností naší MŠ je velká zahrada se vzrostlými stromy. Tato byla v roce 2009 zrekonstruována, byly zde zabudovány nové, moderní hrací prvky. Výhodou je poloha zahrady /jakož i budovy vůbec/. Celý areál je stranou hlavní komunikace. Děti v ní najdou různá zákoutí a v létě příjemná stinná místa pod stromy a keři. Děti jsou vedeny k ochraně přírodního prostředí školní zahrady, ale i péči o květinovou výsadbu v areálu školy.

2.3 Valašský kroužek

Pozitivním prvkem v oblasti kulturního a společenského rozvoje je pravidelné vystupování dětí z valašského kroužku. Na vedení kroužku pod názvem Děcka z Hošťálkové se podílí ředitelka Mgr. Jitka Sobotková a učitelky Markéta Kretová, Jitka Zemánková. Děti vystupují každý rok na mnoha akcích MŠ, OÚ, na narozeninách, svatbách, v domově důchodců, na dětských Liptálských slavnostech, na Vsetínském krpečku apod. Díky této dlouhodobé aktivitě děti získávají velmi dobrý vztah k lidovým písním a místnímu folkloru. Organizováním těchto aktivit se snažíme podporovat nejen kulturní a společenský život v obci, ale i udržovat regionální tradice.

Děti z valašského kroužku měly již několikrát možnost předvést svůj um i za hranicemi svého regionu, např. na celostátním festivalu ekologického klubu Pampeliška, kde děti vystupovaly s pásmy lidových tanců, písní a říkanek. Byli jsme ve Veselí nad Lužnicí, v Humpolci, ve Skutči v Rožnově. Od r. 2002 se účastníme oblastního kola přehlídky mateřských škol s názvem Mateřinka ve Valašském Meziříčí. Již po šesté jsme byli vybráni do celostátního finále Mateřinky v Nymburce, kde děti reprezentovaly nejen Hošťálkovou, ale i celé Valašsko. Na tyto zájezdy jezdíme společně s rodiči i představiteli obce. Domů si odvážíme krásné společné zážitky.

V roce 2014 jsme byli v Nymburku 8. - 9. května. Vystupovali jsme před zaplněnou halou Sportovního centra a sklidili jsme velký aplaus obecenstva. Děti v krojích tancovaly, zpívaly, přednášely do mikrofonů. Jako jediní jsme měli vlastní dětskou řeč i vlastní hudební doprovod. Ostatní MŠ měly hudbu reprodukovanou – CD.

V květnu 2014 jsme s dětmi vystupovali na akci: Vesnice roku 2014. Určitě i naši předškoláci přispěli k tomu, že obec Hošťálková získala žlutou stuhu a postoupila do celostátního kola. Také v letech 2015, 2016, 2017 děti vystupovaly na Vesnici roku, Mateřince V. M. a jiných akcích MŠ, OÚ.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

• Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje skupinovým a individuálním činnostem.

• Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, hygienické zařízení jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu a věku dětí. Vše je bezpečné a zdravotně nezávadné. Sociální zařízení jsou po rekonstrukci.

• Vybavení hračkami, pomůckami, materiály odpovídají počtu a věku dětí /hračky pro děti 2 - 3 leté/. Hračky jsou průběžně doplňovány a obměňovány.

• Hračky jsou umístěny tak, aby na ně bylo vidět, aby si je děti mohly brát, zároveň bereme ohled na děti 2 - 3 leté - malé části hraček nesmí být v dosahu těchto dětí.

• Šatny a chodby jsou využity k výzdobě prací dětí, fotografií ze života dětí v MŠ, v šatnách vyvěšeny informace pro rodiče týkající se provozu, vzdělávací práce aj.

• K budově školy patří prostorná zahrada s herními prvky umožňujícími dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Travnaté plochy, živé ploty a další zeleň jsou pravidelně udržovány sečením, stříháním, čímž jsou minimalizovány alergizující zdroje.

• Všechny prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

<u>Záměry:</u>

→ *vybavení tříd novým nábytkem*

→ *zkvalitnit vybavení tříd pomůckami*

→ *postupná rekonstrukce budovy – topení, střešní krytina, sociální zařízení pro zaměstnance, výměna podlahových krytin*

→ *obnova herních prvků na zahradě školy, zastínění/zakrytí pískoviště, vytvoření prvků přírodní zahrady*

→ *vybavení třídy Kuřátek interaktivní tabulí*

3.2 Životospráva

• Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Dětem je zajištěn pitný režim v průběhu celého pobytu v MŠ. Děti si nalévají nápoje do vlastních hrníčků. Jsou podávány nápoje různého druhu: ovocné a bylinkové čaje, vitaminové nápoje, minerálky, džusy apod. Nápoje jsou během dne dolévány, aby byly čerstvé. Hrníčky jsou pravidelně umývány.

• Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány dostatečně dlouhé intervaly, děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly, školní kuchyně reaguje i na různé diety a alergie.

• Snažíme se o kulturu stolování, děti používají příbory, učí se správně stolovat, mezi polévkou a hlavním jídlem nejsou prostoje.
• Děti dostávají dostatek čerstvého ovoce, zeleniny, učí se zdravému životnímu stylu.
• Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky- mráz pod – 10 stupňů, náledí, silný vítr, inverze aj.) V letních měsících co nejdéle při dopoledních i odpoledních činnostech.
• Dostatek volného pohybu je zajištěn zejména při pobytu na školní zahradě a vycházkách do přírody. 1x týdně zařazujeme řízené tělovýchovné činnosti zaměřené na cvičení na nářadí, na prvky sportovních her – využíváme tělocvičnu základní školy.
• Děti mají pravidelný denní rytmus všech činností, zpravidla dodržují časové intervaly jednotlivých činností, je však kladen důraz na individuální potřeby jednotlivých dětí a tento řád a denní rytmus je v rámci možností přizpůsobován potřebám dětí a aktuálním situacím. Při změnách režimu dne vždy respektujeme potřeby dětí.
• Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.
• Děti mají dostatečný prostor pro odpolední odpočinek. Dětem, které nemají potřebu spánku, nebo jim na odpočinek stačí kratší doba, jsou nabízeny klidové činnosti, aby nerušily ostatní děti. Do spánku děti nenutíme.

Záměry:

→ *vybudovat venkovní učebnu, ve které by mohla probíhat výchovně vzdělávací činnost*
→ *vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu*
→ *poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohyb ve škole i venku*
→ *vést děti k pitnému režimu po celý den – při pobytu na zahradě, po odpočinku*
→ *vést děti k samostatnosti při stolování*

3.3 Psychosociální podmínky

• Všichni zaměstnanci školy se snaží o to, aby se zde děti cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
• Nově příchozí má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci.
• Všechny děti v MŠ mají stejná práva, povinnosti a možnosti. Nikdo není zvýhodňován nebo znevýhodňován.
• Učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná, vyhýbají se negativním slovním komentářům. Chování všech pracovníků MŠ je klidné, bez spěchu a shonu, dospělí jsou dětem příkladem.
• Nikdy děti tělesně netrestáme, převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, vzájemná pomoc a podpora. Učitelky se věnují vztahům ve třídě a ovlivňují vztahy prosociálním směrem (prevence šikany a patologických jevů u dětí).

• Děti nejsou neúměrně zatěžovány, podporujeme samostatnost a sebeobsluhu. Vytváříme kamarádské vztahy mezi dětmi, seznamujeme je s pravidly chování ve skupině.

Záměry:

→ vytvářet společně s dětmi pravidla soužití, využívat piktogramy a učit je děti „číst“

→ vytvářet pozitivní klima školy, atmosféru vzájemné důvěry a tolerance

3.4. Organizace chodu

3.4.1 Režim dne

6:00 – 8:00	scházení dětí, volné spontánní a zájmové hry dětí, individuální činnost s dětmi, výtvarné a pracovní činnosti, logopedické chvilky
8:00 – 8:45	hygiena, průběžná svačina
8:45 – 9:45	úklid hraček, ranní kruh – řízené výchovně vzdělávací činnosti, skupinová nebo frontální činnost
9:45 – 11:20	hygiena, pobyt venku
11:20 – 11:30	osobní hygiena, příprava na oběd
11:30 – 12:00	oběd, osobní hygiena, příprava na odpočinek
12:00 – 14:00	polední odpočinek, poslech pohádek, spánek dle potřeby dětí, logopedické chvilky
14:00 – 14:30	osobní hygiena, odpolední svačina
14:30 – 16:00	rozcházení dětí, volné činnosti a aktivity řízené učitelkami, v případě příznivého počasí pobyt venku

V případě příznivého počasí jsou dopolední činnosti přesouvány ven. V případě potřeby je možné režim dne upravit, je však nutné respektovat potřeby dětí.

3.4.2 Provozní doba mateřské školy

• Mateřská škola je s celodenním provozem od 6:00 do 16:00. V době od 8:00 do 11:30 a od 12:00 do 14:00 učitelky budovu uzamykají.

• Po obědě odcházejí některé děti domů, ostatní mají nachystaná lehátka v prostorách herny. Při poledním odpočinku předčítáme dětem pohádky, nebo pouštíme relaxační hudbu. Děti v žádném případě nenutíme k spánku.

• V odpoledních hodinách se děti věnují ve svých třídách volným hrám, individuálním činnostem či aktivitám nabízeným paní učitelkou. V případě příznivého počasí jsou všechny aktivity přesunuté na školní zahradu.

3.4.3 Uzavření mateřské školy v době hlavních a vedlejších prázdnin

• K přerušení provozu školy dochází v co nejmenší míře, zpravidla v období vánočních svátků v délce shodné se základní školou. V době letních prázdnin je provoz MŠ přizpůsoben počtu dětí. Zpravidla je MŠ v provozu 4 týdny. Rodiče jsou vždy včas informováni.

• Čerpání řádné dovolené všech zaměstnanců se uskutečňuje průběžně s ohledem na snížený počet dětí (např. v době vedlejších prázdnin, období chřipek apod.).

Záměry:

→ *používat pro hry a některé cílené činnosti koutků vytvořených ve třídách*

→ *vytvářet cílený program podpory předškolních dětí*

3.5 Řízení mateřské školy

• Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou vymezeny školním řádem, vnitřními směrnicemi a náplní práce každého zaměstnance. Všichni zaměstnanci jsou o dění ve škole včas informováni. K předávání informací volí ředitelka nejčastěji osobní jednání. Pedagogické a provozní porady jsou svolávány dle potřeby.

• Ředitelka školy klade důraz na týmovou práci, respektování profesních odlišností, vytváření prostředí důvěry a podpory a vzájemné spolupráce. Je otevřená názorům a myšlenkám všech zaměstnanců, kteří se také podílí na dění v mateřské škole. Ředitelka školy průběžně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí dílčí úspěchy a motivuje k další práci. Výrazná pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, které respektuje jak potřeby školy, tak i osobní zájem jednotlivých zaměstnanců.

• Ředitelka má zpracován systém vnitřní kontroly, který zahrnuje celou organizační strukturu a zajišťuje ředitelce účinnou zpětnou vazbu. K řízení napomáhá plán kontrolní a hospitační činnosti, který svými cíli reflektuje koncepční záměry MŠ. Z hospitací vede protokol, při zjištění nedostatků vyvodí žádoucí opatření. Ředitelka má zpracována a stanovena kritéria osobního ohodnocení.

• Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy. Navazuje spolupráci se základní školou. V případě potřeby spolupracuje také se školskými poradenskými zařízeními. Na spolupráci s rodiči se podílí celý kolektiv MŠ

Záměry:

→ *vnímat týmovou spolupráci jako nezbytnou podmínku pro naplnění cílů RVP PV*

→ *využívat nové možnosti, náměty a podněty ze strany rodičů*

→ *provádět pravidelnou evaluaci ŠVP PV- záznamy do dotazníků*

→ *provádět autoevaluaci práce učitelek*

→ *vytvořit ve škole příznivé klima, podporující spolupráci, vzájemnou důvěru a ochotu pomoci*

3.6 Personální a pedagogické zajištění

• Pracovní kolektiv mateřské školy tvoří 8 pedagogických a 6 provozních pracovníků. Všechny učitelky splňují požadovanou odbornou způsobilost získanou středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním. Ředitelka mateřské školy má středoškolské vzdělání v oboru předškolní pedagogiky a vysokoškolské vzdělání v oboru speciální pedagogiky a tělesné výchovy. Mezi provozními pracovníky jsou uklízečky, vedoucí školní jídelny, kuchařka a pomocná kuchařka, obsluha plynových kotlů, účetní a školník.

• Pedagogický kolektiv je tvořen věkově smíšenými učitelkami, jak mladšími, tak i učitelkami s dlouholetou praxí, které předávají mladším kolegyním své zkušenosti a zároveň od nich získávají nové podněty a náměty pro svou pedagogickou činnost.

• Učitelky jsou průběžně vzdělávány v rámci DVPP. Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku.

• Překrývání učitelek v délce 2,5 hodiny je dodržováno v maximální možné míře.

Obsazení tříd:

1. třída Berušky: Kretová Markéta, Zemánková Jitka
2. třída Sluníčka: Staňková Helena, Mikulíková Iva
3. třída Kuřátka: Sobotková Jitka, Uličníková Petra, Blizňáková Alena

Ve třídě Sluníček dále působí školní asistent a ve třídě Kuřátek asistent pedagoga.

Provozní zaměstnanci:

1. Šabršulová Irena – vedoucí ŠJ, účetní
2. Geržová Jarmila – kuchařka
3. Šťastná Kateřina – pomocná kuchařka, uklízečka
4. Plšková Olga – uklízečka
5. Žamboch Vladislav – obsluha plynových kotlů
6. Kret Stanislav - školník

<u>Záměry:</u>

→ *motivovat zaměstnance k dalšímu sebevzdělávání*

→ *stabilizovat kvalifikovaný personál, umožnit další studium*

→ *společnými aktivitami stmelovat kolektiv*

→ *vytvářet příjemné pracovní prostředí*

→ *vytvořit fungující systém uvádějícího učitele*

→ *vytvořit pozici zástupce ředitele*

3.7 Spoluúčast rodičů

• Rodiče jsou pravidelně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, prostřednictvím nástěnek v šatnách tříd a prostřednictvím webových stránek. Další předávání informací probíhá na třídních schůzkách a prostřednictvím rozhovorů při předávání dítěte. Rodičům je také nabízena možnost sjednat si schůzku s třídní učitelkou, na které mohou konzultovat vývoj dítěte. V případě potřeby nabízíme rodičům spolupráci s odborníky ze školských poradenských zařízení a z oblasti logopedie.

• Učitelky se při kontaktu s rodiči snaží navodit prostředí vzájemné důvěry a otevřenosti, vzájemného respektu, porozumění a ochoty spolupracovat. Učitelky chrání soukromí rodiny a jsou diskrétní. Všichni zaměstnanci školy jednají s rodiči ohleduplně a taktně.

• Pravidelně pořádáme akce pro rodiče a děti jako jsou „Drakiáda“, „Vánoční dílny“, „Maškarní bál“, „Vynášení Mořeny“, „Pasování předškoláků“, „Den matek“ či „Pohádkový les“.

Záměry:

→ *vytváření prostředí vzájemné důvěry mezi rodiči a školou*

→ *motivovat rodiče k bližší spolupráci, zapojit se do společných akcí (slavnosti, vystoupení dětí…)*

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

• Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dle školského zákona dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností, k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte.

• V naší mateřské škole se snažíme o uspokojení základních i speciálních potřeb všech dětí. Ke všem dětem přistupujeme individuálně, zohledňujeme jejich pracovní tempo a přizpůsobujeme pedagogické metody.

• Pokud učitel zjistí, že by některé z dětí mohlo mít speciální vzdělávací potřeby, vypracuje ve spolupráci s rodiči plán pedagogické podpory (PLPP). Po uplynutí doby jeho realizace vyhodnotí společně s rodiči jeho přínos a v případě potřeby doporučí odborné vyšetření.

• U dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními postupuje škola podle doporučení školského poradenského zařízení (vytvoří individuální vzdělávací plán, zajistí materiální a personální podmínky vzdělávání, přizpůsobí metody vzdělávání apod.) S těmito postupy jsou seznámeni všichni zaměstnanci, kteří s dítětem pracují.

• Učitelky pravidelně vyhodnocují ve spolupráci se školským poradenským zařízením poskytování podpůrných opatření (alespoň 1x ročně, dle potřeby častěji) a dle potřeby jej doplňují a upravují.

Záměry:

→ zabezpečení zlepšení podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

→ zajistit pedagogům další vzdělávání v oblasti péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami

3.9 Podmínky pro vzdělávání mimořádně nadaných dětí

• Za nadané dítě se dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s ostatními vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

• Při identifikaci vysoce nadaného dítěte informuje učitelka ředitelku školy, která dále spolupracuje s rodiči a školským poradenským zařízením. Učitelé pak pracují dále s dítětem v souladu s doporučením školského poradenského zařízení.

• Nadaným dětem je třeba zajistit co nejlepší péči odpovídající jejich předpokladům a nárokům. Takové dítě se snažíme rozvíjet po všech stránkách, nabízíme širokou a pestrou nabídku aktivit, individuálně podporujeme dítě nabídkou činností v oblasti jeho zájmů.

Záměry:

→ vytvořit podmínky pro rozvoj nadaných dětí ve všech oblastech, aby nebyl opomíjen rozvoj celkové osobnosti dítěte

→ nadále rozvíjet oblasti jejich nadání, upravit a rozšířit pro tyto potřeby TVP o aktivity, vhodné k jejich rozvoji

→ získávat nové poznatky z této oblasti v DVPP

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

• Děti mladší tří let jsou do mateřské školy přijímány na základě rozhodnutí ředitelky školy po splnění kritérií a zákonných podmínek pro přijetí dítěte do MŠ a určitých podmínek týkajících se připravenosti a zralosti dítěte pro vstup do mateřské školy.

• Dítě by mělo být bez plen, umět si říct, když potřebuje na toaletu. Dále by mělo zvládat základní sebeobsluhu (oblékání a svlékání základních částí oděvu, zouvání a nazouvání bot, pití z hrníčku, jíst lžící, smrkání).

• Děti mladší tří let jsou zařazovány do třídy Sluníček společně se staršími dětmi, kde se zaměřujeme především na adaptaci na nové prostředí a režim mateřské školy, začlenění do kolektivu vrstevníků, získávání samostatnosti a osvojení si základních sebeobslužných a hygienických návyků.

• Hračky a vybavení tříd průběžně doplňujeme a upravujeme tak, aby odpovídaly potřebám dětí do tří let.

• Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volné hře. Pro pobyt venku je využívána zahrada MŠ, jsou voleny krátké procházky do okolí MŠ. Všechny činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou (třídou), tyto děti se účastní aktivit pouze kratší dobu. Děti mají dostatek času na odpočinek.

Záměry:

→ vzdělávat pedagogy v rámci DVPP v problematice práce s dětmi mladšími 3 let – vývojová specifika, možnosti a potřeby těchto dětí

→ seznamovat se s legislativou, která umožňuje přijímání těchto dětí a vytvoření jim vhodných materiálních, organizačních, psychosociálních a dalších podmínek pro život v MŠ

→ využívat možností čerpání finančních prostředků z operačních programů

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

• Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

• Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

• Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

• Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Záměry:

→ zajistit pedagogům další vzdělávání v oblasti vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Charakteristika tříd

1. třída Berušky

Třída Berušek je určena pro nejstarší děti ve věku 4 – 6 let. Výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřeny na předškolní přípravu. Zaměřujeme se na volbu jednotlivých činností dle individuálních potřeb dětí tak, abychom dětem co nejvíce usnadnili vstup do základní školy.

2. třída Sluníčka

Třídu Sluníček navštěvují nejmladší děti ve věku 2 – 4 let. Děti se zde učí samostatnosti, dodržování hygienických návyků a společenských pravidel. Učitelky plánují a přizpůsobují aktivity individuálním potřebám dětí. Výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřeny na získávání základních vědomostí a dovedností přiměřených věku dětí. Děti se pravidelně účastní akcí v mateřské škole i mimo budovu školy (výlety, divadla, exkurze apod.)

3. třída Kuřátka

Třída Kuřátek je určena pro nejstarší děti, tedy ve věku 4 – 6 let a děti s odkladem školní docházky. Zaměření třídy Kuřátek je obdobné jako ve třídě Berušek. Obě třídy dle potřeby spolupracují při plánování skupinových akcí.

Při plánování činností vycházíme z potřeb a zájmů dětí, přihlížíme k jejich individuálním možnostem. Denní režim je dostatečně flexibilní, reaguje na individuální možnosti a potřeby dětí a potřeby mateřské školy. Vedeme děti k samostatnosti a vlastní aktivitě. Děti mají možnost volby, do ničeho je nenutíme, činnosti jim nabízíme. Poskytujeme jim dostatečný prostor pro volnou hru, námětové i tvořivé činnosti apod. Poměr spontánních a řízených aktivit je vyvážený.

V mateřské škole převažují frontální činnosti, je třeba se více zaměřit a vytvářet podmínky pro skupinovou a individuální činnost.

V rámci logopedické prevence zařazujeme do vzdělávání logopedické chvilky, rozvíjíme komunikativní dovednosti dětí. V případě podezření na logopedickou vadu spolupracujeme s rodiči a Mgr. Danou Mrlinovou, logopedkou. V zimních měsících pořádáme pro rodiče

přednášku o školní zralosti ve spolupráci s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou. V průběhu školního roku děti shlédnou divadelní představení, škola spolupracuje s místními spolky, knihovnou, navštěvuje dům s pečovatelskou službou. Děti vystupují také na kulturních akcích pořádaných obcí.

4.2 Přijímání dětí

Zápis k předškolnímu vzdělávání na následující školní rok se koná v období od 2. května do 16. května. Přesný termín je zveřejněn na vývěsce obce, na webových stránkách školy, na infokanálu obce i v MŠ. Pokud to kapacita a organizace školy umožňuje, děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku.

Dítě do mateřské školy přijímá ředitelka školy, a to na základě řádně vyplněné žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání (předtištěný formulář školy). Výsledky zápisu jsou v zákonné lhůtě vyvěšeny v MŠ i na webových stránkách školy.

Po ukončení zápisu obdrží zákonní zástupci dětí, které nebyly do MŠ přijaté, rozhodnutí o nepřijetí s poučením o odvolání. Přednostní přijetí vyplývá ze zákona 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění. Umístění dětí s odloženou školní docházkou je možné pouze na základě rozhodnutí ředitele příslušné ZŠ o udělení odkladu školní docházky.

Kritéria pro přijetí dětí, pokud počet přihlášených dětí překročí maximální kapacitu, stanovuje ředitelka školy a zveřejněna jsou jak před zápisem, tak po celou dobu správního řízení.

Zařazování dětí do tříd je řízeno věkem dětí, zohledňujeme však dle možností školy přání rodičů či sourozenecké vazby.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Výchovně vzdělávací činnost MŠ je podložena vlastním školním vzdělávacím programem, který je zpracován v souladu s rámcově vzdělávacím programem. Náš školní vzdělávací program nese název „My jsme Valaši, jedna rodina“. Vzdělávacím obsahem ŠVP mateřské školy prostupují prvky regionální výchovy. V návaznosti na školní vzdělávací program zpracovávají učitelky ve třídě vlastní třídní vzdělávací programy. Hlavní témata – integrované bloky jsou rozpracována do podtémat sestavených na základě cyklu čtyř ročních období. Naše rodná ves je krásná ve všech ročních obdobích a proto podnětů k plánování vzdělávací nabídky nabízí hodně. Významnou měrou jsou do tematických celků zahrnuty lidové tradice a zvyky na Valašsku. Děti se učí valašské písně, tance, seznamují se s tradicemi a pověstmi rodného místa, naslouchají lidovým pranostikám a vyprávěním o významných lidech v obci. Poznáváním rodné obce v různých ročních obdobích se pedagogické pracovnice snaží u dětí rozvíjet správný vztah ke svému rodišti, k přírodě a přispívá ke správnému rozvoji jejich citového života. Všichni zaměstnanci MŠ se snaží, aby se děti v mateřské škole cítily jako doma.
Program „My jsme Valaši, jedna rodina“ provádí děti školním rokem v závislosti na změnách v přírodě, typických svátcích a symbolech jednotlivých ročních období. Tematické celky jsou variabilní, pedagogové mohou kdykoliv reagovat na konkrétní situace a zájmy dětí, vytvořit nové téma, cíle napříč integrovanými bloky a vracet se k nesplněným cílům.

5.1 Základní filozofie školy

Základní filozofií a dlouhodobým pedagogickým záměrem naší školy je vhodně doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni rozvíjet dítě s ohledem na jeho potřeby, zájmy a nadání tak, aby edukace vycházela z vývoje a zrání dětí, citlivě rozvíjela fyzické a psychické dovednosti, zajišťovala pocit bezpečí a jistoty, pěstovala v dětech zdravé sebevědomí a sebejistotu, učila dítě být samo sebou a zároveň je přizpůsobovala životu s ostatními dětmi a lidmi. S pomocí školního vzdělávacího programu se snažit být dětem těmi nejlepšími průvodci v jejich cestě za poznáním.

5.2 Cíle vzdělávacího programu

Hlavní cíle

1. Naším cílem je vytvářet celkový rozvoj osobnosti dítěte postavený na kulturních hodnotách, tradicích, zvycích v prostředí života dítěte.
2. Vést děti ke zdravému životnímu stylu s uplatněním prvků ekologické výchovy.
3. Rozvíjet u dětí lásku k rodnému kraji, vlasti.

Dlouhodobé cíle

1. Rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení

- rozvíjet jeho osobní pohodu a spokojenost, podporovat tělesný rozvoj a zdraví
- rozvíjet řeč dítěte a schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces dalšího rozvoje učení
- povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem o nové, motivovat dítě k aktivnímu poznávání
- rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti, fantazii, zájmy a nadání, rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se
- rozvíjet schopnost přizpůsobovat se, reagovat ne změny a vyrovnávat se s nimi

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- poskytovat dětem možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění, solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání v rozsahu dětských možností
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- rozvíjet poznávání sama sebe, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získávání zdravé sebedůvěry
- vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině spolupracovat, spoluodpovídat, tolerovat a akceptovat druhé
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může svobodně jednat, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích během celého pobytu dětí v mateřské škole. Učení zakládáme na aktivní účasti dětí, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení ve skupinách i frontálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Respektujeme individuální vývoj dětí, program naší školy jim není vnucován ale nabízen. Podporujeme osobnostní a sociální rozvoj dětí, jejich sebedůvěru,

sebeúctu, vzájemné respektování. Respektujeme individuální tempo, a možnost relaxace dětí. Využijeme i metod experimentování, manipulování, objevování, práce s chybou.
Nejčastější a nejdůležitější formou činností dětí předškolního věku je hra. Učitelky proto při své práci využívají všechna její stádia (individuální, kooperativní i skupinová) a druhy (tvořivé, námětové, konstruktivní, s pravidly, dramatizující aj.).
Děti se učí především nápodobou. V průběhu všech činností proto využíváme situačního a sociálního učení, které je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dětem srozumitelné ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě naučilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.
Do výchovně vzdělávacího procesu zařazujeme frontální, skupinové a individuální formy vzdělávání, pokusy a experimenty. Všechny organizační formy volí učitelky tak, aby respektovaly individuální potřeby dětí, byly dostatečně vyvážené a pro děti atraktivní.
Ráno si děti hrají dle vlastního výběru a zájmu, popřípadě učitelka hry a činnosti dětem nabízí. Po ukončení průběžné svačiny provádíme zpravidla tzv. ranní kruh, kde učitelka uvede téma dne, můžeme si společně zazpívat, zacvičit, zatancovat, dramatizovat, denně zařazujeme logopedickou chvilku. Po ranním kruhu dětem nabídneme práci ve skupinkách, děti si vybírají práci dle vlastní volby. Počet skupinek zpočátku školního roku omezíme na 2 - 4, postupně zvyšujeme počet skupinek na 3 - 4 dle počtu dětí, úrovně a věku. Děti ve skupinkách pracují pokud možno samostatně, mohou se poradit mezi sebou, poté s učitelkou. Jestliže se učitelce zdá, že bude vhodnější frontální činnost, od skupinek upustí a řídí se danou situací a přáním dětí.
Dětem, které skončí se svou prací dříve, nabízíme práci jinou, nebo se mohou zúčastnit práce v jiné skupince. Je možné provádět práce obráceně, nebo dle přání dětí a okolností, provádět jenom práci frontální (společné hudební, dramatické, taneční činnosti apod.).
Tělesná cvičení zařazujeme kdykoliv v průběhu dne, jeden den v týdnu věnujeme tělovýchově. Vzdělávání dětí uskutečňujeme v průběhu celého dne: na vycházkách, v relaxačních, odpočinkových, logopedických chvilkách.

Metody a formy vzdělávání:

○ Hra (individuální, kooperativní, skupinová)
(tvořivá, dramatizující, s pravidly, pohybová, námětová, smyslová atd.)
○ Učení hrou
○ Situační učení
○ Sociální učení
○ Prožitkové učení
○ Kooperativní učení
○ Praktické metody (experiment, pokus)
○ Názorné metody (vycházky, exkurze, převádění, pozorování)
○ Slovní metody (dialog, rozhovor, beseda, popis, vysvětlení, vyprávění…)

- Metoda pokus a omyl
- Didakticky cílené činnosti
- Spontánní aktivity

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah doplňuje rodinnou výchovu v těchto vzdělávacích oblastech:

1. Biologické *Dítě a jeho tělo*
2. Psychologické *Dítě a jeho psychika*
3. Interpersonální *Dítě a ten druhý*
4. Sociálně-kulturní *Dítě a společnost*
5. Environmentální *Dítě a svět*

• **Dítě a jeho tělo** – dítě zná svoje tělo a využívá je dle svých možností k dalšímu vývoji motoriky a samostatně vykonává běžné denní potřeby.
• **Dítě a jeho psychika** – dítě si uvědomuje svoji identitu, umí vyjádřit své pocity a přání, přiměřeně řeší problémy a důvěřuje si. Je schopno se na určitou dobu soustředit.
• **Dítě a ten druhý** – dítě navazuje kamarádské vztahy, je schopno komunikovat bez zábran, srozumitelně, umí naslouchat.
• **Dítě a společnost** – dítě respektuje pravidla, orientuje se v nejbližším okolí, chápe různé sociální role.
• **Dítě a svět** – dítě vnímá různorodost světa a zaujímá k němu kladný postoj.

Každý učitel vybírá témata dle aktuální potřeby a zájmu dětí konkrétní třídy. Blíže je rozpracovává v třídním vzdělávacím programu.
Nabízená témata mohou učitelé dle aktuální potřeby třídy vyměnit nebo nahradit. Témata jsou uspořádána do ***integrovaných bloků***. Časová dotace není přesně dána a striktně omezena, je pouze orientační.

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Valášek objevuje svět

Název integrovaného bloku	**Valášek objevuje svět**
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Záměrem bloku je adaptace na nové prostředí (seznámení se s novým prostředím, kamarády, personálem školky), poznávání života a dějů v MŠ, rodině, seznamování se s okolím a rodnou vsí. Děti si osvojují poznatky o lidském těle, zdraví, zdravé stravě, předcházení nemocem a podpoře pohybových aktivit. Poznávají změny v přírodě, vnímají a prožívají sklizeň ovoce a zeleniny a seznamují se se způsoby jejich zpracování. Děti se učí chápat význam přírody pro život lidí, vytváří si potřebu pečovat o přírodu, učí se přírodu vnímat jako zdroj poučení a citového uspokojení. Poznávají změny a děje v přírodě v souvislosti se změnami ročních období, vnímají zajímavé barevné kombinace podzimu, přípravu ptáků a zvířat na zimní období, pozorují měnící se počasí, seznamují se s přírodními úkazy a obohacují vztahy mezi člověkem a přírodou.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Valášek v MŠ Valáškova rodina Valáškův kamarád Já a moje tělo Ovoce Zelenina Vyletěl si pyšný drak Podzimní království Co děláme celý rok

Název integrovaného bloku	Valášek objevuje svět
	Jedeme do podzimní přírody Zamykáme les Barvy podzimu Dešťové kapičky dostaly nožičky Když kamarád stůně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
		prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji,

		sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj kooperativních dovedností	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		spolupracovat s ostatními
	získání relativní citové samostatnosti	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru,

		tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	vytváření základů pro práci s informacemi	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		poznat napsané své jméno
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		rozhodovat o svých činnostech
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho

		běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami,

		papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý

	projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		zachovávat správné držení těla
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

	prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	
	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.2 Vánoce na Valašsku

Název integrovaného bloku	**Vánoce na Valašsku**
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Cílem je seznámit děti s tradičními vánočními zvyky, s adventem, s tradičními vánočními pokrmy a obyčeji. Děti se budou seznamovat s některými nadpřirozenými bytostmi - Mikuláš, čert, anděl. Povedeme děti k zájmu spolupodílet se na společném životě a činnostech ve školce, radostně prožívat vánoční atmosféru ve školce i v rodině. Rozvíjíme pocit sounáležitosti a komunikační dovednosti - společně prožijeme kouzlo Vánoc, budeme rozvíjet fantazii a představivost dětí, podporovat jejich sebedůvěru.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	S čerty nejsou žerty Těšíme se na Vánoce Tradice Vánoc

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání,	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

6.1.3 Zima na Valašsku

Název integrovaného bloku	Zima na Valašsku
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Cílem celku bude zavzpomínat na Vánoce a podělit se s dětmi o zážitky z Vánoc, připomeneme si slavnostní vánoční atmosféru. Dále se seznámíme s druhy zimních sportů, některé si sami vyzkoušíme. Budeme pozorovat zvířátka a jejich život v zimě, seznámíme se s jejich zvyky (někteří ptáci na zimu odlétají, jiní zůstávají, některá zvířata se ukládají k zimnímu spánku). Seznamujeme děti se sněhem, ledem, mrazem, s různými materiály a jejich vlastnostmi, budeme experimentovat s vodou v jejích různých skupenstvích. Učíme děti znát, že lidé žijí i v jiných klimatických

Název integrovaného bloku	Zima na Valašsku
	podmínkách, dorozumívají se jinými jazyky. Podporujeme u dětí tělesnou aktivitu (i venku), učí se dbát o své zdraví, správně se oblékat a dbát na bezpečnost při zimních sportech. Seznámíme děti s některými pohádkami, využijeme jejich skrytého významu a poselství k formování morálních hodnot a citovému prožitku. Povedeme děti k pochopení dobra a zla, charakteristických vlastností hrdinů a vyvození mravního ponaučení.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Vzpomínáme na Vánoce Zimní sporty a hry Ptáci a zvířata v zimě Jak se oblékáme Zima u nás a za polárním kruhem My jsme muzikanti Masopust, karnevaly, bály Povídám, povídám pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	rozvoj schopnosti sebeovládání	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		chápat slovní vtip a humor
		sledovat očima zleva doprava
		utvořit jednoduchý rým

6.1.4 Valášek vítá jaro

Název integrovaného bloku	Valášek vítá jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto období se budou děti seznamovat s probouzející se přírodou, prvními jarními květinami, se zvířaty a jejich mláďaty. Upevňujeme sounáležitost s živou a neživou přírodou, seznamujeme se světem rostlin a zvířat, objevujeme rozmanitost přírody a pozorujeme charakteristické znaky jara. Posilujeme u dětí radost z objevovaného, probouzíme zájem a zvídavost dítěte, rozvíjíme jeho mluvený projev a seznamujeme děti s lidovými tradicemi a zvyky (vynášení Mořeny, Velikonoce). Prohlubujeme u dětí aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, experimentovat. Pozorujeme růst rostlin ze semínek a prohlubujeme vztah k přírodě. Povedeme děti k odpovědnému jednání ve vztahu k přírodě, třídění odpadů a ochraně životního prostředí.

Název integrovaného bloku	Valášek vítá jaro
	Přiblížíme dětem základní poznatky o dopravním ruchu, seznámíme se základními dopravními prostředky a pravidly bezpečného chování na silnicích. Rozvíjíme sounáležitost s rodinou, pěstujeme lásku k rodičům, upevňujeme pocit bezpečí a životní jistoty. Probouzíme u dětí zájem o různorodé činnosti, poznáváme různé druhy profesí, zapojíme děti do jednoduchých pracovních činností. Vštěpujeme dětem lásku a vztah ke všemu živému, vedeme rozhovory a pozorujeme zvířata v přírodě, ZOO i doma. Učíme děti, aby se zvířat nebály, poučíme je však o ostražitosti, hygienických zásadách a chování k cizím zvířatům.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Jarní probouzení Zvířata a jejich mláďata Svátka jara Půjdu k zápisu Jarní květiny Sluníčko budí semínko Dopravní prostředky Svátek Země Maminka má svátek Práce našich rodičů Čím budu, až budu velký Zvířata ze ZOO Co ukrývá les

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
	rozvoj a užívání všech smyslů	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně;	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	rozvoj schopnosti sebeovládání	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj kooperativních dovedností	zorganizovat hru
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	spolupracovat s ostatními
		prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

6.1.5 Dú Valaši dú, hore dědinů

Název integrovaného bloku	Dú Valaši dú, hore dědinů
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku posilujeme radost z objevovaného, probouzíme zájem a zvídavost dítěte, vytváříme kladný vztah k místu, kde žijeme, ke krajině, která nás obklopuje, osvojujeme si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem. Cílem je také seznámení s koloběhem vody v přírodě, s životem u vody i ve vodě, poznáváme prostředí řeky a její okolí. Děti se seznamují s ochranou přírody, uvědomují si, že je voda užitečná, důležitá pro život, ale že může být i nebezpečná. Nabízíme dětem příležitosti poznávat místo a prostředí, ve kterém žijí, probouzíme aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, chápat a objevovat. Vedeme děti ke všímání si změn v okolní přírodě, měnící se letní krajině a poznávání cizích kultur a krajin.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Tajemství louky Život u rybníků a u potoka Mořský svět Těšíme se na prázdniny Malý Valášek poznává okolí Hrajeme si celý den

Název integrovaného bloku	Dú Valaši dú, hore dědinů
	Svět kolem nás Babí léto

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj kooperativních dovedností	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		spolupracovat s ostatními
	posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem		něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Každý TVP je nastaven na konkrétní podmínky třídy a respektuje dynamiku i stupeň rozvoje a učení dětí ve třídě. Jde o otevřený plán pedagoga, který je vytvářený postupně. Plán vychází z charakteristiky třídy a týká se konkrétní vzdělávací nabídky, kterou pedagog nabízí dětem v rámci integrovaného bloku. Pomáhá zajistit, aby vzdělávací obsah odpovídal svým zaměřením i úrovní náročnosti potřebám, možnostem a zkušenostem dětí ve třídě.

Třídní vzdělávací program vychází ze Školního vzdělávacího programu. Obsahuje celkem pět integrovaných bloků, které dále pedagogové rozpracovávají do jednotlivých tematických celků, které mohou trvat různě dlouho, obvykle jeden týden. Tyto celky jsou vybírány z ŠVP s přihlédnutím k aktuální situaci a zájmu dětí. Některá témata tak mohou trvat déle a naopak na některá témata nemusí dojít.

V průběhu naplňování TVP pedagog sleduje, jak vzdělávání postupuje, vyhodnocuje, co se daří či nedaří a zvažuje další možnosti. Pedagog provádí evaluaci integrovaných bloků, hodnocení třídy dětí, jednotlivých dětí ale také hodnocení sebe sama (sebereflexi).

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Při každém evaluačním procesu si musíme ujasnit odpovědi na otázky:

a) **Co** budeme evaluovat

b) **Kdo** všechno se bude podílet na evaluaci

c) **Jak, jakými, způsoby, metodami** budeme evaluovat, s jakými výstupy

d) **Kdy** budeme evaluovat, v jakých časových intervalech

a) Evaluace sleduje:

* jaké má škola podmínky ke vzdělávání dětí - materiální a personální
* jak svým zpracováním vyhovuje ŠVP, zda vychází z RVP – zda je dostatečně přehledný, využitelný, je možné na jeho základě rozšiřovat nabídku činností pro děti, zda podněcuje učitelky k tvořivosti a využívá jejich odborných, ale i přirozených schopností atd.
* jak je prováděno hodnocení dětí, podtémat
* jak a na jakém základě je prováděna evaluace školy – struktura hodnocení
* soulad s koncepcí školy
* jak probíhá DVPP
* jak probíhá kontrolní a řídící činnost
* jakou formou je realizována prezentace školy a spolupráce s veřejností
* vyhodnocení úrazovosti
* vyhodnocení stížností

b) Kdo se bude na evaluaci podílet

* děti, zákonní zástupci, učitelky, správní zaměstnanci, partneři školy, zřizovatel, zprávy ČŠI

c) Formy a metody provádění evaluace:

* běžným pozorováním, diskuzí, ankety, opakované dotazníky
* záměrným pozorováním (hospitace)
* příležitostnými a pravidelnými rozhovory (s kolegyní, s rodiči, s dětmi, na pedagogických radách...)

d) Kdy a kdo bude evaluovat, v jakých časových intervalech:

Denně ve třídě mezi pedagogy hodnotíme:

* spolupráci pedagogů
* vztahy ve třídě, mateřské škole
* nabízené činnosti
* co se povedlo či nikoliv

∗ spolupráci s rodiči

Hodnocení tematických celků:

∗ z hlediska naplňování vytyčených cílů

∗ s hlediska úspěšnosti

Na základě evaluace tematických celků plánují pedagogové další činnosti a vytyčují nové cíle.

Hodnocení individuálního rozvoje dítěte (pedagog):

∗ průběžně po celý rok

∗ nejméně 1x za pololetí zapisují hodnocení do záznamových archů o rozvoji dítěte

Ředitelka provádí hospitace dle aktuální potřeby formou:

∗ vhledů do třídy

∗ hospitace s rozborem činností

Pololetní a roční hodnocení ŠVP:

∗ projednání a hodnocení ŠVP na pedagogických radách (shrnutí informací, návrhy na další opatření, zlepšení, hodnocení co se povedlo, co nikoliv)

∗ 1x ročně autoevaluace – provádí učitelky písemně na konci roku

∗ 1x za 3 roky – Vlastní hodnocení školy – provádí ředitelka školy písemně

Za 3 – 5 let:

∗ úprava obsahu vzdělávací části ŠVP

∗ celkové vyhodnocení stavu

Oblast	Frekvence	Metody, techniky	Zodpovědnost
Spolupráce pedagogů	denně	ústní hodnocení	pedagog
Vztahy ve třídě, MŠ	denně	ústní hodnocení	pedagog
Nabízené činnosti	denně	ústní hodnocení	pedagog
Co se povedlo, co ne	denně	ústní hodnocení	pedagog
Spolupráce s rodiči	denně	ústní hodnocení	pedagog
Materiální vybavení	denně	ústní hodnocení	pedagog
Hodnocení tematických celků	po skončení tematického celku	písemné hodnocení TVP	pedagog
Individuální rozvoj dítěte	průběžně, záznam 2x ročně	ústní a písemné hodnocení	pedagog
Kvalita výchovně vzdělávacího procesu	dle potřeby	pozorování, rozbor, hospitace, písemně	ředitelka

Autoevaluace	1x ročně	písemně	pedagog
Vlastní hodnocení školy	1x za 3 roky	písemný záznam	ředitelka

8. SEZNAM PŘÍLOH

1. Adaptační program
2. Vedení ke zdravému životnímu stylu
3. Prevence zneužívání návykových látek, působení dalších sociálně patologických jevů, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí
4. Rozvíjející program pro děti s odloženou školní docházkou
5. Úspěšný vstup do školy
6. Spolupráce se základní školou
7. Jazykové chvilky
8. Spolupráce s rodiči
9. Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání

Adaptační program

Příloha č. 1

1. Dítěti, které přišlo poprvé do MŠ, se individuálně věnujeme.
2. Seznamujeme dítě s prostory MŠ (skříňka se značkou, sociální zařízení, zahrada).
3. Seznamujeme dítě se zaměstnanci MŠ.
4. Nenutíme dítě do činností, kterých se nechce zúčastnit.
5. Dáváme prostor pro klidnou spontánní hru.
6. Snažíme se, aby s dítětem komunikovaly a hrály si ostatní děti – pokud chce.
7. Pláče-li, dovolíme vstup do třídy zákonnému zástupci.
8. Učitel vyhledává pro dítě zajímavé činnosti.
9. Učitel dítě uklidňuje, když pláče. Hovoří k dítěti klidným hlasem. Pokud je to dítěti milé, pochová jej.
10. Pokud má dítě v MŠ staršího sourozence (kamaráda), pedagog umožní jejich setkání.
11. Je-li to dítěti milé, pochová jej.
12. Vytvoří pro dítě hrací koutek, chce-li být dítě samo.
13. Dítě 2-3leté, věnovat se mu individuálně, případně dovolit pobyt matky

Vedení ke zdravému životnímu stylu

Příloha č. 2

Děti vedeme ke zdravému životnímu stylu. Během dne, ve hrách, řízených činnostech, při pobytu venku v odpoledních činnostech vštěpujeme dětem zásady, které napomáhají zdraví a předcházejí nemocem.

1. Zdravá strava

Zdravá strava v dětství je základem zdraví v dospělosti. V MŠ dbáme a vštěpujeme dětem prvky správné výživy. Tučná a sladká jídla neprospívají našemu zdraví, preferujeme a také dětem dáváme dostatek ovoce, zeleniny, luštěniny, celozrnné pečivo, obiloviny, pohanku, jáhly, vločky, mléčné výrobky, ryby, krůtí, králičí maso, bylinkové čaje. Omezujeme sladkosti.

2. Pitný režim

V MŠ dodržujeme pitný režim již od příchodu dětí do MŠ, tj. od 6,00 hod. Děti mají během dne dostatek tekutin. Vhodným pitím jsou ředěné ovocné šťávy, nesladké minerální vody, slabé čaje. Pití je v MŠ velmi důležité, nedostatek tekutin způsobuje únavu, nespokojenost. Starší děti si dle chuti nalévají samy, menším dětem pití nabízíme a naléváme, nebo jim pomáhají a nalévají děti starší.

3. Sportem a pohybem ku zdraví

Pravidelný pohyb a sportování na čerstvém vzduchu prospívá zdraví dětí. Pomáhají vytvářet tělu odolnost vůči nemocem a upevňují jeho duševní a tělesné zdraví. V MŠ denně s dětmi cvičíme, zařazujeme tělovýchovné chvilky, denně i za horšího počasí pobýváme téměř 2 hodiny venku. Buď na školní zahradě, nebo rádi chodíme na turistické výlety po okolních kopcích. S dětmi hrajeme denně pohybové hry, tancujeme, cvičíme s CD apod. Pořádáme zimní a jarní dětské sportovní olympiády. Jako nadstandartní aktivitu nabízíme plavání, lyžařský výcvik, návštěvy solné jeskyně.

3. Denní hygiena a čistota

Dbáme, aby si děti několikrát za den myly ruce, hlavně před jídlem, po použití WC, po pobytu venku. Pravidelné mytí rukou před jídlem ničí bakterie, zabráníme tak infekčním a průjmovým onemocněním. Dbáme, aby se děti k pobytu venku převlékly do sportovního, venkovního oblečení, k jídlu se pak převléknou. Každé dítě má ve skřínce svůj hřeben. Dětem dopřejeme i dostatek spánku, avšak starší děti nenutíme, mohou si klidně hrát tak, aby nerušily ostatní spící

děti.1x za měsíc se převléká ložní prádlo, je-li potřeba i dříve. Dbáme, aby si děti udržovaly pořádek ve svých skříňkách.

4. Pobyt venku, na slunci, otužování

Slunce je pro život a zdraví dětí nezbytné. Hlavně pro vytváření dostatku vitamínu D, který je potřebný ke správnému vývoji kostí. Ale pobývá-li dítě na ostrém slunci delší dobu, může dojít ke spálení kůže, úžehu. Proto děti chráníme před přímými účinky slunečního a UV záření tím, že je v létě natíráme opalovacím krémem s vysokým faktorem, vyhledáváme stín pod stromy, kterým je na naší školní zahradě dostatek, nezbytná je pokrývka hlavy. Dětem dopřejeme kropení vlažnou vodou, dostatek pití.

5. Předcházení nemocem

Je-li dítě nachlazeno, má rýmu, doporučujeme rodičům, aby si dítě nechali doma. Tím předcházíme rozšíření nemoci mezi ostatní děti. Onemocní-li dítě v MŠ, ihned voláme rodičům, dítě necháme ležet, popřípadě konzultujeme s dětskou lékařkou.

6. Nebezpečí v přírodě, nebezpečí v okolí

V MŠ jsou všechny čistící potřeby uloženy mimo dosah dětí. Při vycházce dětem vy světlujeme, že nesmí samy nic obírat z keřů a jíst. Týká se to různých bobulí, hřibů, nepitné vody apod. Pozor na injekční stříkačky, nedopalky cigaret, rozpité láhve. / např. v zámeckém parku, kam občas chodíme. /

7. Zdravé sebevědomí a sebedůvěra

Rozvíjení samostatnosti, sebevědomí je již u malých dětí velmi důležité. Dětské sebevědomí je třeba u dětí stále posilovat. S dětmi hrajeme hry, které posilují sebedůvěru.

9. Veselá mysl

Nejlepším lékem na různé starosti je veselá mysl. S dětmi denně zpíváme, tancujeme, povídáme si a hlavně se smějeme. Dbáme, aby se děti cítily v MŠ dobře a uvolněně.

10. Sezení před televizorem, počítače

I když máme v MŠ televizor, pouštíme jej dětem pouze výjimečně. Na rodičovských schůzkách nabádáme rodiče, aby své děti nenechaly dívat se na nevhodné programy a aby neměli doma televizor jako zvukovou kulisu. Dlouhodobé sledování nevhodných a agresivních programů vede ke zvýšené agresivitě a šikaně v jejich životě. Také sezení před počítačem by měli rodiče dětem limitovat. I děti předškolní hrají doma počítačové hry. My v MŠ počítače pro děti nemáme, a ani nechceme. Je lepší si s dětmi promluvit, přečíst pohádku, zahrát divadlo, tancovat a zpívat.

Prevence zneužívání návykových látek, působení dalších sociálně patologických jevů, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Příloha č. 3

1. Dohled nad bezpečností dětí po celou dobu jejich vzdělávání v MŠ vykonávají učitelky a to od doby převzetí dítěte od zákonného zástupce, nebo jim pověřené osoby až do doby předání dítěte zákonnému zástupci, nebo jim pověřené osobě.

2. Důležitým prvkem ochrany je i výchovně vzdělávací působení na děti zaměřené na zdravý způsob života. V rámci ŠVP jsou nenásilnou formou a přiměřeně jejich věku a schopnostem seznamovány s nebezpečím drogové závislosti, alkoholismu, kouření, virtuální závislosti, vandalismu, šikaně, kriminality a jiných forem násilného chování.

3. Dětem jsou vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu.

4. V rámci prevence před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí provádí učitelky monitoring a screening vztahů mezi dětmi s cílem řešit případné deformující vztahy mezi dětmi již v jejich počátcích a to ve spolupráci s rodiči, případně školských poradenských služeb.

5. Důležitým prvkem prevence je i vytvoření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a učitelkami a mezi rodiči a zaměstnanci školy.

6. K pobytu v přírodě se využíváme pouze známá a bezpečná místa, učitelky dbají, aby děti neopustily vymezené prostranství.

7. Učitelka děti upozorňuje, aby nemluvily a nikam neodcházely s cizím člověkem, nebraly od něj pamlsky, nenasedaly do cizího auta s neznámým člověkem.

Rozvíjející program pro děti s odloženou školní docházkou

Příloha č. 4

∗ Nástup do ZŠ je velmi důležitou skutečností v životě dítěte. Na dítě jsou kladeny nové požadavky, vstupuje do nového prostředí, seznamuje se s jinou učitelkou apod. Rodiče mají hlavní slovo nejen co do účasti svého dítěte v předškolním zařízení, ale i právo hovořit do vstupu svého dítěte do ZŠ. I když MŠ, lékař, pedagogicko psychologická poradna navrhne odklad školní docházky, má rodič poslední slovo, a tudíž může, anebo nemusí s tímto rozhodnutím souhlasit.

∗ Školní zralost je definována jako zralost tělesná, duševní a sociální. Rozumová zralost zahrnuje řadu dílčích schopností, které se netýkají pouze myšlení. Jde především o schopnost diferencovaného vnímání. Zrakem má být dítě schopno rozlišit dva podobné tvary, dobře se orientovat v prostoru, poznat, kde je nahoře - dole, vlevo - vpravo, nad - pod apod. Sluchem rozeznat rozdíly mezi krátkými a dlouhými slabikami, poznat hlásku na začátku slova, kolik má slovo slabik apod. Děti by se měly dokázat soustředit i na méně přitažlivou práci a vytrvat i v případě dílčího neúspěchu. Dítě má rozpoznat skutečnost od fantazie, logicky si zapamatovat všechny hlásky a mělo by mít přiměřenou slovní zásobu. Pro rozvoj matematického myšlení je vhodné, když se dítě orientuje v oblasti sčítání a odčítání do 5, umí číselnou řadu do 10. Školák by měl správně držet tužku a mít uvolněnou ruku.

∗ Citová zralost: předškolák nereaguje pláčem, nebo zlostí ne sebe menší neúspěch. Odloučí se bez problémů od rodiče.

∗ Sociální zralost: vyjadřuje potřebu stýkat se s dětmi, podřizovat se zájmům skupiny. Dítě by mělo být schopno postarat se o své věci, obsloužit se, mít osvojeny hygienické návyky.

<u>Program pro děti:</u>

1. Rozumová zralost:

a) schopnost diferencovaného vnímání:

∗ zrakem: procvičovat orientaci v prostoru (pojmy – nahoře x dole, vpravo x vlevo, nad x pod, vedle, za, na apod.). Rozlišovat dva podobné tvary (případně písmena). Srovnávání obrázků, hledání rozdílů, co patří, nepatří apod.

∗ sluchem: učit se rozeznávat krátkou a dlouhou samohlásku, sluchová analýza slov, určovat první a poslední hlásku, slabiku. Rýmování slov, hledání slov krátkých a dlouhých – vše při práci s obrázkem. Rozklad slov na slabiky, vytleskávání slabik, hry se slovy.

b) koncentrace pozornosti:
∗ dbát, aby se děti alespoň chvíli soustředily na práci a chvíli u ní vydržely. Krátce vytrvat i u méně přitažlivé práce.

c) racionální přístup ke skutečnosti:
∗ učit děti rozeznávat, co je skutečnost a co fantazie – rozlišit pohádku od skutečnosti

d) analytické myšlení:
∗ pamatovat si po sobě jdoucí děje

f) řeč:
∗ rozvíjet řeč, dbát na výslovnost hlásek, provádět jazykové chvilky, zvyšovat slovní zásobu, vyjadřování dětí, spolupracovat s logopedkou, artikulační, sluchová cvičení, gymnastika mluvidel.

g) matematické myšlení:
∗ číselná řada do 10, sklad rozklad, přiřazování číslic k určitému množství předmětů, pokus o písmo číslic

h) uvolněná ruka:
∗ procvičovat uvolnění ruky, správné držení tužky, štětce, učit děti stříhat nůžkami dle návodu, skládat z papíru apod.

2. Citová zralost:
∗ nereagovat pláčem nebo zlostí na malý neúspěch, snažit se ovládnout impulsivnost, podrobit se úkolům určených uč.

3. Sociální zralost:
∗ učit děti postarat se o své věci, obsloužit se, obléknout, zavázat si tkaničky, osvojovat hygienické návyky. Dítě vyjadřuje potřebu stýkat se s dětmi, mělo by umět jednat s dospělými, vykat, neskákat do řeči, dívat se do očí apod.

Učitelky se individuálně budou věnovat dětem s odloženou docházkou, spolupracovat s rodiči, ZŠ, dětskou lékařkou, pedagogickou poradnou.

Úspěšný vstup do školy

Příloha č. 5

Vstup do základní školy je jednou z nejdůležitějších zkušeností v raném věku dítěte a mělo-li dítě dostatek příležitostí rozvinout a zafixovat si potřebné dovednosti a schopnosti, bude pro ně zkušeností prospěšnou a příjemnou.

1. Pohybové dovednosti:

∗ **Hrubá motorika**: jsou celkové pohyby, schopnost dítěte koordinovaně používat tělo jako celek. Dítě by mělo zvládnout: udržování rovnováhy, skákání po jedné noze, skákání snožmo, chytání, házení. Aktivity k rozvoji hrubé motoriky: podporování běhání, vytváření slalomů, překážkové dráhy, závody např. s vajíčkem na lžíci, skákání přes švihadlo, chytání a házení míče, podávání míče, házení do nádoby, na cíl, prohazování apod.

∗ **Jemná motorika**: jsou jemné pohyby, jde o schopnosti, které umožňují dítěti provádět přiměřený prostorový odhad, dobře řídit pohyby rukou v závislosti na zrakovém vyhodnocení situace, manipulovat s předměty. Zvládnutí jemné motoriky je nezbytným předpokladem pro psaní a schopnost sebeobsluhy. Jemná motorika a její rozvoj: stavebnicové hry, skládanky, puzzle, vytrhávání papírků a lepení, zapínání knoflíků, navlékání korálků, zavazování tkaniček, modelování plastelíny, zapínání a rozepínání zipů, stříhání nůžkami apod.

∗ **Grafomotorika a její rozvoj**: dbát na správný úchop psacího náčiní, využívat trojhranného programu – pastelky s trojúhelníkovým tvarem, provádět uvolňovací cviky, grafomotorická cvičení ve velkém provedení na svislé ploše, napodobování a grafické zaznamenání pohybu (houpání, kutálení, házení, vlnění), učíme děti kreslit geometrické tvary, spojování bodů na papíře, pohyb v bludišti, obtahování daných tvarů, vymalovávání, kreslení.

2. Zrakové vnímání a jeho rozvoj:

∗ **Zrakové rozlišování**: je schopnost rozeznat podobnosti a rozdíly mezi předměty, tvary a znaky (nezbytný předpoklad pro čtení). Rozvíjíme porovnávání (hledání stejných barev, tvarů, velikostí, délek, vzorů a funkcí, v čem se liší, v čem jsou stejné)

∗ **Zraková paměť**: je schopnost zapamatovat si a přesně reprodukovat viděné. Rozvoj vizuální paměti – Kimova hra, pexeso – vhodné pexeso číslic, písmen. Vytváření obrazců ze sirek, pozorování – dítě se dívá z okna a popisuje, co si zapamatovalo, popsání oblečení, které má dítě na sobě při zavřených očích. Cestou pěšky, autem nechat dítě předpovídat, jaké významné body na cestě uvidíte, má-li zájem o písmena, napsat na velký papír jeho jméno, pak zavřít oči a zakrýt jedno písmeno, dítě zkusí říct, které písmeno chybí, popis obrázkových ilustrací atd.

3. Sluchové vnímání a jeho rozvoj:

Rozlišování zvuků předmětů, zvířat, dopravních prostředků, poznávání písní podle melodie, sluchově vyčlenit první nebo poslední hlásku ve slově (slovní fotbal), podporovat sluchovou syntézu a analýzu slabik.

4. Matematická představivost a její rozvoj:

Matematická představivost je spojena s vyzráváním nervového systému a zahrnuje proces postupného chápání vztahů mezi konkrétním množstvím, mezi prostorovým rozmístěním předmětů až po vztahy mezi čísly a vztahy matematické logiky. Z uvedeného je patrná nezbytnost rozvoje prostorové představivosti, orientace vpravo, vlevo, zpočátku na vlastním těle, později vzhledem k jiným objektům. K procvičování vpravo-levé orientace se dobře hodí situace spojená se stolováním (co leží na pravé straně talíře, kdo sedí po tvé levém pravé straně, situace všedního života). S nástupem do ZŠ, se dítě rovněž setká s celou řadou pokynů, vysvětlení a příkazů. Je nutném aby se dítě naučilo používat slova vyjadřující polohu a směr. Jde o pojmy nahoře – uprostřed - dole, vysoký - nízký, začátek - konec, blízko - daleko, zde-tam, skrz - kolem, dovnitř - ven, nad - pod, mezi, uvnitř - venku, blízko - daleko, nad - pod, k-od, rovný - křivý, přijít - odejít. Dítě by se mělo pomocí těchto pojmů naučit popisovat polohu různých objektů vzhledem k vlastní osobě (např. přede mnou je stůl, za mnou stojí židle) a vzájemnou polohu dvou různých objektů (nad stolem visí lustr). Nezbytná je rovněž znalost částí těla, kdy se dítě setkává s pokyny, v nichž jsou obsaženy (ohlédni se přes rameno). Znalost částí těla posílí u dítěte paměť, zlepší se pozorovací schopnost. V rámci rozvoje matematických představ je důležité seznámení se s pojmem Skupina předmětů a se vztahy mezi předměty ve skupině, což znamená:

∗ **určovat vlastnosti daných předmětů** (barva, tvar, velikost) a třídit předměty na ty, které danou vlastnost mají či nemají (kostky jsou modré, nejsou modré)

∗ **rozlišení a používání slov**: všechny, ne všechny, žádný, každý, některý (vymalovat některé hrušky zeleně)

∗ **tvořit skupiny předmětů** na základě předem vymezené vlastnosti

∗ **tvořit skupiny předmětů** a rozhodovat, ve kterém souboru je předmětů více, méně, stejně

∗ **rozhodovat o pravdivosti nebo nepravdivosti tvrzení** (např. 1 je více než 10)

Dítě předškolního věku se má učit:

* vytvářet skupiny předmětů o daném počtu prvků 1 - 6
* osvojovat si číselnou řadu od 1 - 6 (vhodné osvojovat pomocí říkanek)
* rozkládat skupinu předmětů na dvě skupiny a určovat počet předmětů v každé skupině (využívat kostek, knoflíků)

5. Orientace v čase: orientace v pojmech ráno, poledne, večer, včera, dnes, zítra.

6. Znalost barev

- zvětšuje potěšení z pozorování okolí, umožňuje rozlišovat a vybírat si podle barev, podporuje schopnost dítěte popsat, co vidí. Znalost barev rozvíjíme přes srovnávání, kdy dítě učíme zpočátku přiřazovat k sobě stejné barvy, poté dítě opakuje jméno barvy, později jmenuje barvu samo. V jednom období je vhodné učit pouze jednu barvu. Hovoříme s dětmi o barvách, hrajeme si na barevný den (žlutý, bílý), barevné domečky apod.

7. Informace o sobě a okolí:

- učíme dítě znalosti jména a příjmení, kolik má roků, datu narození, jména rodičů, bydliště.

8. Řeč a komunikace:

* **Předčítání**: u 5letých dětí, kterým budeme v MŠ i doma často přečítat, se budou pravděpodobně lépe rozvíjet jazykové dovednosti. Děti motivujeme k převyprávění příběhů podle obrázků, rozvíjíme jeho slovní zásobu. Vhodné je využívání dramatizace děje s využitím maňásků, loutek, hry na něco (na obchod, doktora atd.). Dáváme dítěti hodně šancí k mluvení, svobodně se vyjádřit, ptáme se na jeho názor, na různé události. Zapojujeme jeho fantazii, tolerujeme neškodné fantazírování, vymýšlení si. Zbytečně dítě neopravujeme. Časté napomínání může vést k potlačení spontánního vyprávění, ke snížení ochoty vyprávět. Povídáním a konverzací rozvíjíme u dětí důvěru, pomáháme najít správný přístup k dětem, dospělým v jeho okolí, budujeme v dítěti vyjadřovací schopnosti, vedeme k rozšíření slovní zásoby, což vytváří lepší předpoklady pro čtení.
* **Logopedické obtíže, artikulační neobratnost**: pokračovat v logopedické nápravě výslovnosti - k odstranění artikulační neobratnosti využívat různé jazykolamy, procvičovat výslovnost delších slov.

9. Pracovní návyky, koncentrace:

K rozvoji pracovních návyků a koncentrace pozornosti – denně po chvilkách provádíme řízenou činnost, která připomíná školní povinnosti, postupně zvyšovat samostatnost a vést dokončování úkolů. Rozlišovat hru od povinnosti, naučit dítě odložit hru, i když se mu právě nechce, nebo na ni není časový prostor, učit se překonávat menší neúspěch (prohru). Nezapomínáme na spolupráci, ocenění snahy, drobnou odměnu.

10. Sociální a emoční zralost:

Učit dítě snést i případný neúspěch – chybami se člověk učí, pochválit i částečný úspěch, či snahu - zvládat postupně nové situace, posilovat samostatnost v jednání – umět se zeptat a příp. požádat o pomoc - zvyšovat psychickou odolnost.

11. Rozvoj logického a abstraktního myšlení:

Řešením různých situací „ Co by se stalo, kdyby…“ Ptáme se dítěte, jak by samo situaci řešilo, povzbuzujeme jej při vyprávění, dáváme mu otázky, aby mohlo navazovat na předchozí myšlenky a současně si tak rozšiřovat i slovní zásobu, Zaměřit se na vyhledávání protikladů (široký – úzký), shod (hrnek a sklenice = nádobí) a rozdílů v předmětech a jevech kole sebe, tříděním předmětů podle společného znaku.

Spolupráce se základní školou

Příloha č. 6

* návštěvy ředitelky a učitelek v 1. třídě, sledování adaptace dětí, sdílení zkušeností
* společné vycházky dětí z MŠ a ZŠ, pobyt dětí na školní zahradě
* pozvání dětí na maňáskové divadlo
* společný den – děti 9. ročníku připraví program, soutěže pro děti z MŠ
* využití volných dnů v průběhu školního roku za účelem poznání práce v MŠ
* pozvání dětí na vánoční besídku
* společné vystoupení na Živý Betlém
* projednání s vedením ZŠ zápis do 1. třídy
* návštěva dětí z MŠ v ZŠ – seznámení s učitelkou, hospitace v 1. třídě, prohlídka budovy školy, jídelny, družiny, šaten, tělocvičny apod. (seznámení před zápisem).
* zápis do 1. třídy
* společné návštěvy – kouzelník, hasičský den, dravci, planetárium apod.
* pohovory s vedením školy a učitelkami – odklady školní docházky
* využívání tělocvičny ZŠ v průběhu školního roku ke sportovním aktivitám dětí MŠ
* společné akce během roku - Pohádkový les, Pochod broučků, Živý Betlém, vystoupení na akcích OÚ, MŠ, ZŠ

Jazykové chvilky

Příloha č. 7

1. Každý den, ve společném ranním kruhu budeme provádět jazykové chvilky. S dětmi, které špatně vyslovují, i individuálně ráno, při odpoledních činnostech apod. Tyto preventivní kolektivní chvilky jsou součástí denního kontaktu učitelky s celou skupinou dětí.

2. Nepůjde nám o diagnostiku ani o nápravu hlásek v řeči dítěte. Toto necháváme na odbornících. Děti z naší MŠ dochází do ZŠ k logopedce p. uč. Mrlinové.

3. S dětmi provádíme prevenci: dechová, artikulační a sluchová, rytmická cvičení, gymnastiku mluvidel, zpěv lidových písní, přednes logopedických básní a hudebně pohybových her. Děti se učí vědomě ovládat své mimické svaly, mluvidla, procvičí si paměť. Toto děláme se všemi dětmi.

4. Spolupracujeme s odbornou logopedkou a s rodiči. Nabádáme je, aby dle pokynů logopedky s dětmi doma pracovali a pravidelně poradnu navštěvovali.

5. Učitelky pracují dle plánů, které mají ve svých třídách.

6. Čtyři učitelky mají kurz logopedické prevence v předškolním vzdělávání, učitelky se dětem s vadou řeči věnují hlavně při ranních a odpoledních činnostech.

Spolupráce s rodiči

Příloha č. 8

Naše mateřská škola je rodičům otevřená, denně mohou do tříd přicházet také nejen rodiče, ale i sourozenci či prarodiče. S rodiči spolupracujeme i při nástupu dětí do MŠ v rámci adaptačního programu. Rodič může dle potřeby s dítětem ve třídě pobýt, ale nesmí se z toho stát pravidlo.

Formy spolupráce:

- přímo a ihned řešíme dotazy, připomínky, návrhy rodičů - rodiče informujeme o dění v MŠ osobně, pomocí nástěnek a vývěsek - poskytujeme zákonným zástupcům dle zájmu individuální konzultace o vývoji dítěte, jeho úrovni, vzdělávání, chování, problémech apod.
- poskytujeme poradenskou službu, dáváme kontakt na odborníky, literaturu.
- ve spolupráci s rodiči provádíme logopedickou prevenci
- využíváme veškeré aktivity rodičů ke zlepšení provozu MŠ
- vítáme materiální pomoc rodičů (pomůcky, hračky, papíry na volné kreslení, opravy, údržbu apod.)
- rodiče spolupracují a účastní se s dětmi akcí plánovaných mimo provoz MŠ, zájezdů, a jiných aktivit a akcí MŠ
- rodiče jsou seznámeni s ŠVP naší školy, Školním řádem, režimem školy. Vše konzultujeme na třídních schůzkách, mohou si přečíst v šatnách všech tříd
- vítáme připomínky rodičů, návrhy jiných možností, pozměňovacích návrhů, vyjádření.

Plán akcí:

Září:

- rodičovská schůzka na začátku školního roku - seznámení s ŠVP, Školním řádem, režimem školy, plánem akcí, uzavření MŠ, apod.
- setkání rodičů dětí z valašského kroužku (každoročně dochází do kroužku zhruba 20 dětí převážně předškolního věku).

Říjen:

- bazar v MŠ
- Drakiáda

Listopad:

* pochod Broučků – zamykání lesa – MŠ, ZŠ, rodiče

Prosinec:

* příprava Mikulášské nadílky a vánoční besídky pro rodiče i veřejnost
* Živý Betlém v zámku a posezení při svíčkách a hudbě

Leden:

* schůzka s rodiči předškolních dětí, beseda na téma školní připravenost

Únor:

* maškarní bál v sokolovně - spolupráce MŠ, ZŠ, rodiče

Březen:

* vynášení Mořeny s jarmarkem – sobota odpoledne s rodiči a veřejností, společně s OÚ
* informace k zápisu do ZŠ

Květen:

* besídka ke svátku matek s posezení u kávy a zákusku

Červen:

* Pohádkový les, velká akce s rodiči a dětmi (rodiče na stanovištích, u ohně k opékání špekáčků na školní zahradě. Společné zpívání s kytarou, občerstvení, jízda na koníkovi, malování na tvář apod.).
* Pasování předškoláků – rozloučení se s dětmi odcházejícími do ZŠ za přítomnosti rodičů, program na zahradě školy

Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání

Příloha č. 9

1. Charakteristika preventivní logopedické péče

V posledních letech přibývá dětí s vadami řeči, děti trpí některou z řečových poruch, nebo mají problémy s výslovností. Pokud se poruch včas podchytí, je velká naděje, že se úplně odstraní. Odstranění poruchy řeči je důležité pro budoucí kvalitu života dítěte. Komunikace tvoří základní lidskou potřebu nutnou pro život ve společnosti. Je ukotvena v RVP PV ve vzdělávací oblasti Dítě a jeho psychika (podoblast Jazyk a řeč), Dítě a jeho tělo a také je obsahem jedné z klíčových kompetencí s názvem komunikativní dovednosti. Předškolní věk představuje jedno z nejdůležitějších období pro vývoj řeči. Proto je jedním z hlavních cílů předškolní výchovy rozvoj správné komunikační schopnosti u dětí. Logopedickou prevenci považujeme za nedílnou součást předškolní výchovy, aby děti byly připravené do první třídy ZŠ, je důležité sledovat vývoj dětské řeči po celé období v MŠ a špatným návykům předcházet.

2. Formy péče o děti s narušenou komunikační schopností v MŠ

- individuální práce s dětmi
- frontální a skupinová práce
- osvětová činnost – rozhovory s rodiči, odkazy na odborné knihy a logopedické materiály, sdělení kontaktů na odborníky z oblasti speciální pedagogiky a klinické logopedie

3. Pedagogický záměr:

Pedagogickým záměrem preventivní logopedické prevence v naší škole je podchytit kvalitu řeči i výslovnost dětí, pracovat s dětmi preventivně a ve spolupráci s odborníky i rodiči těmto dětem pomoci při odstraňování logopedických vad a rozvíjet komunikační schopnosti a dovednosti. Záměrem je individuální preventivní prací za spoluúčasti rodičů pomoci dětem k všestrannému rozvoji a dobré připravenosti na vstup do 1. třídy ZŠ.

4. Vzdělávací cíle logopedické prevence:

- rozvoj komunikativních dovedností všech dětí – vést děti k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- podporovat správný řečový vývoj (důraz klást na správný mluvní vzor)
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

- podpora přirozeného rozvoje dětské řeči, rozvoj řečových dovedností a prevence vzniku řečových vad - věnovat se dětem s vadami řeči a pomoci k jejich nápravě
- proškolit pedagogické pracovnice v rámci DVPP – Kurz podpory logopedické prevence
- zkvalitnit spolupráci se speciálním pedagogem - zapojit rodiče do spolupráce - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní. Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální / výtvarné, hudební, pohybové, dramatické/.
- zaměřit se na prevenci vzniku čtenářských obtíží
- zařazení pravidelných artikulačních, dechových a motorických cvičení do denního rytmu jednotlivých tříd, provádět hravou formou logopedickou prevenci v podobě logopedických cvičení individuálně i skupinově.

5. Vzdělávací obsah logopedické prevence:

Činnosti vybíráme a motivujeme dle plánovaných integrovaných bloků a jejich podtémat.

6. Organizace časová

Logopedická prevence je prováděna denně v ranním kruhu, při ranních činnostech, odpoledních činnostech, případně při odpočinku dětí na lehátku (hlavně předškolní děti).

7. Nabídka činností a vzdělávací nabídka

- rozhovory (společné i individuální), vyprávění zážitků, podle skutečnosti, podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.
- poslech čtených či vyprávěných pohádek, příběhů, divadelní představení
- prohlížení knížek a „čtení“ knížek
- přednes básniček, říkadel, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- samostatný projev na určité téma
- sluchové hry (zvuky zvířat, činností, rozlišování zvuků apod.)
- dechová a fonační cvičení
- gymnastika mluvidel, artikulační cvičení
- rytmizace slov, říkadel, rozpočitadel, písní, slovní hádanky, tanečky, lidové písně apod.
- grafomotorika (využití různě velkých formátů papíru, výtvarných pomůcek apod.)

8. Spolupráce se speciálním pedagogem, rodiči:

Našim cílem je také spolupráce se speciální pedagožkou p. Mrlinovou ze ZŠ. K ní děti s vadou řeči z MŠ dochází. Plánujeme, aby p. Mrlinová provedla pro rodiče dětí s vadou řeči několik seminářů, kde by byli přítomni učitelky z MŠ, rodiče a speciální pedagog. Rodiče bychom chtěli motivovat tak, aby svůj čas věnovali svým dětem při nápravě a opakování zadaných úkolů.

9. Proškolení pedagogických pracovnic:

Postupně plánujeme proškolit všechny učitelky v MŠ v oblasti logopedické prevence. V současné době absolvovaly kurz 4 učitelky. Materiální zabezpečení: nutnost zakoupit logopedické pomůcky a literaturu.

10. Rozvojový program MŠMT – Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání v roce 2015

Ředitelkou školy byla zpracována žádost o poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu v roce 2015. Náš projekt nesl název: Půjdeme si děti hrát, kreslit, zpívat, povídat.

11. Logopedická prevence v MŠ

Logopedická prevence se prováděla v naší škole formou logopedických chvilek. Od 1. 9. 2014 jsme tyto chvilky začali zařazovat nejen do ranního kruhu, ale i do ranních a odpoledních činností. Po proškolení všech pedagogických pracovnic se budou vyškolené primární asistentky věnovat dětem s vadami řeči. Nebudou napravovat, ale pouze provádět dechová, sluchová, artikulační cvičení, gymnastiku mluvidel, grafomotoriku apod.

12. Ovlivňování vývoje řeči:

- správný mluvní vzor
- kladná citová vazba - netrestání chyb
- dostatek podnětů k mluvení
- respektování věku a stupně rozvoje, zájmů dítěte
- motivace a vzbuzení zájmu o mluvní projev - pochvala a trpělivý přístup
- rozvíjení fonematického sluchu, využívání říkadel, básní, zpěvu, rytmizace
- rozvíjení obratnosti mluvidel ve spojení s obratností ruky a pohybem
- klid a pohoda prostředí

13. Pomůcky pro logopedickou prevenci:

- pomůcky pro sluchovou výchovu – hudební nástroje všeho druhu, dětské rytmické nástroje
- pomůcky pro dechová cvičení - větrníky, bublifuky, vodové barvy (rozfoukávání), vatové kuličky, brčka, pingpongový míček
- motivační hračky - maňásci, loutky, plyšové hračky, puzzle, stavebnice, skládačky, kostky, plastelíny,
- didaktické hračky - obrázkové knížky, pohádkové knihy, pexesa, soubory slov a obrázků, pracovní listy, logopedické říkanky, logopedické kostky, obrázkové karty, omalovánky k hláskám, leporela
- názorné pomůcky: logopedické zrcadlo

14. Rozvoj předčtenářské gramotnosti:

Cílem předčtenářské gramotnosti je nabízet dětem množství aktivit, které rozvíjí jejich tvořivé myšlení. Základem je využití hry jako prostředku pro rozvoj poznávacích procesů dítěte, pro posilování jeho sebevědomí a současně sebeovládání.
Hlavním obsahem je práce s kvalitní prózou a poezií tj. mluvení rozhovor, kladení otázek.

- nabídka pracovních činností – stříhání, třídění kategorií, kresebné cviky
- neverbální komunikace, mimické dorozumívání při napodobování např. zvířat
- tlumočení pohybové pantomimy
- denní předčítání dětem
- dramatizace pohádek, dějů
- hádanky, rozvoj fantazie (co by se stalo, kdyby…)
- nabízení poznávacích a racionálních aktivit (např. potrava zvířat, dorozumívací slovník živočichů, délka života, užitečnost zvířat, chránění živočichové apod.)
- projevování postojů k problémům - emocionální prožívání textu